

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hāt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Cesarjeva zahvala.

Avstrijska ljudstva so vsa v srci in v dejanji vsa avstrijska, to se pravi, polna ljubezni do zemlje, na kateri živé in s tem tudi do presvitle rodbine cesarja, v kateri se ona, kakor v jasnem zrcalu, združuje. In ta ljubezen avstrijskih ljudstev se kaže o raznih prilikah in na razne načine, vselej pa tako, da se ji vidi resnica, ne pa hlimba. Kar storé v tem avstrijska ljudstva, to jim pride iz srca in se ne nareja na povelje.

Tako tudi zadnjič o poroki cesarjeve hčere, nježno-mlade Marije Valerije. Ni več na času, da opišemo vsa znamenja domoljubne ljubezni o tej priliki, vendar pa si ne moremo kaj, da ne prinesemo na tem mestu zahvale, ki so jo svitli cesar izrekli vsem avstrijskim ljudstvom za to njih ljubezen. Ona je prelep dokaz za to, da tudi Nj. veličanstvo ceni veliko ljubezen svojih ljudstev do svoje prevzvišene rodbine in se glasi tako-le:

Ljubi grof Taaffe! Z globoko ganjenim srcem sem vzprejel o poroki moje ljubljene hčere, nadvojvodinje Marije Valerije v čestitkah in voščilih iz vseh krajev cesarstva najsijajnejše dokaze ljubezni polnega sočustva, s katerim so Moja zvesta ljudstva od nekedaj spremljala osodo Moje hiše. Za vsa ta znamenja neomajane zvestobe in udanosti, ki so jih razodela v najrazniših oblikah, izrekam vsem dotičnim društvom in posameznim osebam Svojo, cesarice in Naju ljubljenih otrok najsrčnišo zahvalo. V posebno zadovoljnost pa Mi je to, da vidim tudi tokrat, kakor že pri poprejšnjih prilikah, celo vrsto vsakojakih ustanov, ki so vse v zvezi z veselimi praznikom Moje hiše in da se ohrani blaženi spomin poročnega dneva Moje hčere z deli človekoljubja in ljubezni, ko bodo odslej nosila njeno ime, za vse čase. Naročim Vam torej, da objavite to Našo zahvalo v splošnje znanje.

Franc Jožef.

Nj. veličanstvo v Gradci.

V nedeljo, dne 3. avgusta je bilo lepo jutro, za štajarsko deželo, posebej pa še za Graško mesto preveselo, kajti Nj. veličanstvo, svitli cesar je prišel tje, da odpre slovesno razstavo, čije pokroviteljstvo je v njegovih rokah. K malu po petih zjutraj bile so že vse prostorije južne železnice polne odličnega občinstva, največ se ve, da iz mesta, veliko pa tudi iz cele dežele. Blizo šestih je bilo že vse v redu, da se vzprejme Nj. veličanstvo, kedar se pripelje. Točno ob šestih pa že tudi pridrdra železni voz, ki pripelje svitlega cesarja. Vojaška godba zasvira cesarsko pesem in ljudstvo pozdravi svitlega cesarja živahno, ko izstopi ter se obrne k ces. namestniku, baronu Kübecku in predsedniku ministerstva, grofu Taaffeju in naučnemu ministru, baronu Gautschu. Na to si ogleda Njih veličanstvo častno kompanijo c. in kr. polka št. 27.

Zatem pa se obrne svitli cesar k Nj. ekselenciji dr. Zwergerju, sekovskemu knezoškofu in pa našemu prem. knezoškofu dr. M. Napotniku. Na to pa še nagovori dež. glavarja, grofa Wurmbanda, župana dr. Portugalla, predsednika dež. nadsodnije, dr. vit. Waserja itd. Sedaj pa se poda svitli cesar iz kolodvora ter zasede svoj voz in kočija za kočijo vzprejme posvetne in duhovske gospode ter jih odpelje v mesto, najpoprej se ve, da dvorne kočije, za njimi pa druge do c. kr. dvornega gradú.

Ob osmih so vabili zvonovi stolne cerkve presvitlega cesarja k sv. maši in to v dvorni kapeli; služili so jo sekovski knezoškof, dr. Zwerger. Hitro po devetih pa je presvitli cesar vzprejel kneza Alfreda Liechtensteina v posebnem zaslišanju, nekaj, kar ne bode brez pomena. Za tem vzprejme pa Nj. veličanstvo sekovskega knezoškofa in duhovništvo le-te škofije in potem posebej našega premil. knezoškofa in njih spremljevalca, preč. g. stolnega korarja dr. Iv. Križaniča.

Po načrtu, iz kraja določenem, bili bi se

obe škofiji ob enem predstavili Nj. veličanstvu, toda svitli cesar je odločil na zadnje, naj bi se tudi naša škofija posebej predstavila, nekaj, kar je za le-to posebno odlikovanje. Naš prem. knezoškof so v tem nagovorili Nj. veličanstvo blizo tako-le: Vaše ces. in kralj. apostolsko veličanstvo, presvitli cesar in kralj! V bukvah vseh bukev se sicer bere: „V dejanji kaži ljubezen in ne v besedah“, vendar pa so trenutja v človeškem življenju, v katerih jemljemo besedo za dejanje; dobé se trenutja, v katerih žene človeka srce in je duši prava potreba, da povdarja svoja najtopleja in po vsem resnična čutila očitno in tako, da ne dvomi nihče nad njih resnico. To-le trenutje pa je tako za-me in je moja, višjega pastirja lavantinske škofije, jako resna in najsvetejša dolžnost, da živahno povdarjam živa čutila neomahljive zvestobe, prespoštljive udanosti in najvrliše ljubezni do prevzvišene osebe Vašega veličanstva.

In če govorim tem čutom udanosti besedo, ne čutim tega le sam, ampak dobro vem in sem do cela prepričan — Bógu bodi hvala — isto čuti z menoj vse požrtvovalno duhovništvo lavantinsko in pošteno ter pobožno ljudstvo, kojih verska zvestoba in zvestoba do presvitle sesarske hiše je vrliša, kakor da se mora kje kedaj dvomiti nad njo.

Resnica! Marsikaj še nam more biti manjka, toda srčne udanosti in ljubezni vroče do svojega preljubljenega vladarja ne pogrešamo in je ne bomo nikjer nikoli. Tega ne trpi srce naše, ne trpela pa bi tudi naša sveta vera, ki nas opominja z besedo sv. Petra, prvaka apostolov, z vso resnobo, naj se bojimo Boga a častimo kralja. Z ozirom na te besede apostola naj si dovolim prositi najvišjega privoljenja, da izročim Vašemu veličanstvu najsrčnišo zahvalo za visoko milost in vso ljubezen in očetovsko skrb, katero ste, presvitli cesar, od nek-daj blage volje izkazovali lavantinski škofiji in ker je po stari pravici vsaka zahvala nova prošnja, zato ne zamudim najtoplejši zahvali dodati še najpokornišo prošnjo za novo milost in obrambo cesarsko. Zato pa naj neskončno dobri Bog za vse čase izliva nad Vaše veličanstvo obilje svojega blagoslova. To je moja beseda, naj bode pa tudi volja božja!

Presvitli cesar so na to odgovorili, da jih veseli izraz udanosti in ljubezni do njih in njih rodovine, izlasti ker so ga izrekli škof v imenu svojega duhovništva in vernega ljudstva. Zatem pa so še povprašali, če še je vedno pomanjkanje duhovnikov v škofiji in ko so iz ust premil. knezoškofa izvedeli, da je bilo letos 20 bogoslovcev posvečenih in da jih je dosehmaj že 11 novih vzprejetih v bogoslovje, déli so svitli cesar, da jih to prav veseli v srce. Tudi o vprašanji gledé razmer med nemškimi in slov. ljudstvom je svitlega cesarja vidno veselilo, ko so

mogli knezoškof dati zagotovilo, da bi v tem oziru še bilo v obče dobro. „Ali Vi“, so na to vprašali svitli cesar, „Vi, ljubi knez in škof, imate pač veliko skrbi?“ — Mil. knezoškof so na to predstavili Nj. veličanstvu preč. g. dr. Iv. Križaniča, stolnega korarja in prisednika v c. kr. dež. šolskem svetu. Svitli cesar pa so se zatem pogovarjali z njim o razmerah v c. kr. šolskem svetu, izlasti, če nahaja težave v njem pri verskih vprašanjih.

Po tem je prišla pred Njih veličanstvo razna visoka gospôda iz mesta in dežele in se zdi nam le čudno, da ni med njo razven kneza Windischgrätzta nič ali le malo gospôde iz južno-štajarske strani. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Cvetjè pri krompirji.

Večkrat se bere, da je dobro pobrati cvetje pri krompirji in to za tega voljo, ker se tako zabrani, da cvetje ne preide v „bombeke“. Za to je namreč treba soka in tega, pravijo, je najbolje, če obrne zelišče na spodej, na gomolje. To je sicer resnica, da bi temu več soka dobro hodilo, toda ali se to zgodi, če se zelišču potrga cvetje? Ne; razne skušnje kažejo, da za voljo tega, če krompirjevo zelišče ne cvete dolgo, še gomolje pod grudo ni nič debeleje, kakor je, kekar ima zelišče čas, da odovete.

Po tem takem torej ne kaže gospodarju, da potrga na krompirišči cvetje, ampak bolje stori, če pusti v času, ko cvete, krompirišče na miru in še to ne bode dobro, da hodijo otroci v takem času v krompirišče nabirat trave za svinje. Škoda, ki jo v tem napravijo na zeliščih, ker jih teptajo in potrejo, ta je večja, kakor je trava vredna, ki jo prinesó domu, to pa še posebej, če so otroci tuji, torej na tujem krompirišči.

Drugače pa je potlej, ko je krompir že iz večine odcvetel; tedaj je prav, če se vsaka plevel odpravi iz krompirišča, vendar tako, da se zeliščem krompirjevim ne dela škoda. Da torej ne kaže pasti živine na krompirišči, to se razumeje že pač samo po sebi. To bi se smelo zgoditi k večjemu par dni pred časom, ko gremo skapat krompir. Isto velja tudi o žetvi. Nikakor ni dobro, če se žanje krompirjevo zelišče. Škode je na vsak način več po žetvi, kakor brez nje.

Ne bode nam treba, da še posebej kažemo na škodo, ki jo dela živina, ako se pase na krompirišči, dokler je to še v rasti, zeleno in mu je zato še treba, da dela vsaka bilka na to, da se pod zemljo dela gomolje čedalje bolj debelo. Ne samo to, da živinče stori škodo na zeliščih, ki ga sicer ne povžije rado, ampak večja škoda nastane še lahko iz tega, da razkrije ži-

vinče gomolje ter ga izpostavi tako žgočim žarkom solnca. Tako se suši sicer krompirju zelišče, ali zeleno postane zato gomolje, nekaj, česar gotovo ne vidi gospodinja rada, vedoč, da ji ga ne je še tako malo izbirljivo družinče. To pa znamo vsi, da je v naših dneh družine le malo, ki ni izbirljiva, posebno če je že pri kateri hiši dalje časa.

Mi torej svetujemo kmetovalcu, da naj opravi vsako delo na krompirišči v pravem času, potem pa ga naj prepusti ljubemu Bogu, da mu prilije v časih izpod neba, toda ne preveč. Ljudi pa naj ne pusti brez potrebe na krompirišče, najmanj pa še živino. Tako bode pa v jeseni več ali manj vselej vesel gomoljev, ki se mu jih nakoplje v dobrem, krompirju ugodnem zemljišči.

Vsem p. n. hmeljarjem.

Južno-štirsko hmeljarsko društvo vabi vljudno vse hmeljarje, tudi neude društva, k vdeležbi razstav, kateri se bode v teku t. l. priredili v Gradci in na Dunaji.

P. n. hmeljarji blagovolijo pa se v tej zadevi ozirati na to-le:

Društvo skrbi za pošiljavo in razpostavljenje za razstavo določenega hmelja; tega pa se mora blizo 2 klg., vsaj do dne 24. avgusta t. l. vposlati hmeljarskemu društvu v Žalci.

Za razstavo potrebnih vrečic priskrbelo bode društvo brezplačno. Stroške za pošiljavo in razstavo hmelja plača tudi društvo.

Od vposlanega hmelja se bode le tisti razstavil, katerega bode, v ta namen nalašč postavljeni odbor primerne spoznal.

Vsakoršnja pojasnila v tej zadevi daje hmeljarsko društvo.

Ker bi mnogobrojna vdeležba gotovo dobro vplivala na razvitek južno-štirskega hmeljarstva, vsoja si podpisano društvo ponoviti svojo vljudno vabilo.

Vodstvo južno-štirskega hmeljarskega društva v Žalci.

Sejmovi. Dne 9. avgusta v Poličanah (za svinje). Dne 11. avgusta v Lučanah, pri sv. Lovrenci na Dravskem polji, pri sv. Lovrenci na kor. žel., v Radgoni, v Podčetrtku in v Slov. Gradci. Dne 12. avgusta pri sv. Janži v slov. goricah in v Veržeji. Dne 14. avgusta na Bregu v Ptuj.

Dopisi.

Iz Maribora. („Slov. pev. društvo“.) Prihodujo nedeljo tedaj pride „slov. pevsko društvo“ k nam ter nas razveseli z divnim slov. petjem. Od leta 1863, ko smo obhajali tisočletnico sv. bratov Cirila in Metoda, ni naše mesto videlo take slovesnosti, kakor nam jo

sedaj pripravlja „slov. pevsko društvo“. Iz vseh krajev, koder prebiva slov. ljudstvo, privrejo rodoljubi in rodoljubkinje delit z nami in povišat naše veselje, komu se pri tej misli ne širi srce? Kdo bi ne dal vsega za to, da še tudi sam kaj pripomore za povišanje te slovesnosti? Iz vsega, kar smo poročali v našem listu, posname si lahko vsakdo, da je odbor storil veliko, vse za to svečano znamenje slov. rodoljubja, sedaj pa je na nas, da storimo tudi mi, kar je v naših močéh, naj se izpelje namera „slov. pevskega društva“, kolikor je moči, sijajno. Ljubeznjivi mestni svet sicer ne pripušča, da pridemo z godbo, z banderi na mesto, kjer se vrši pevska veselica, toda naj nas ne zadržuje to, da pridemo in se vdeležimo je v polnem številu: vsi, ki imajo srce za slov. petje, iz mesta pa tudi iz okolice, bližnje in dalnje. Brez stroškov, to se ve, da ne bode čisto, toda tudi brez veselja ne bode, veselja, ki ga vzbudi slov. petje in ga poveljuje čisto rodoljubje. Zato pridimo in

Razjasni tožni si obraz,
Odeni se v radosti kras,
Slovanska majka naša ti,
Saj jasen dan ti spet žari!

Iz Marenberškega okraja. (Oskrunjenje praznikov; konec bogokletneža.) Lažiliberalizem in njegov nerazločljivi pajdaš, nesrečno nemškutarstvo, kakor povsod, tako še posebej v Marenberškem okraju žalosten sad rodi. Nasledki njegovega rovanja zoper katoliško vero in njene služabnike, zoper slovensko materinščino in njene boritelje postajajo čemdalje hujši in pogubljeni. Med drugimi kraji nam to očitno priča nekdanj slovenska in krščanska Sobota. Odkar se je tamkej lažiliberalizem in nemškutarstvo vgnezdilo, luč sv. katoliške vere vedno bolj ugašuje, materinščina je večidel popolnoma iztrebljena in ubožano ljudstvo dan na dan siróvejše postaja. Da se za ta čas vse drugo opusti, naj bo samo omenjeno, kako ljudje v Soboti posvečene praznike oskrunjajo. Bilo je v nedeljo 20. julija t. l., ko se je tamkaj slavnost farnege patrona obhajala. Precej po službi božji je staro in mlado v bližnje oštarije vrelo, kjer so dvojni godci piskali in godli. Ševeda so fantalini in deklina komaj priložnosti dočakali, da so se mogli na plesišču verteti, tako da so skorej podplate zgubili. Saj jim pa med drugimi zakonskimi ljudmi, ki kaj radi plešejo, tudi tamkajšnji „purgermajster“ lep zgled daja, kateri menda celo mu na priljubljeno kapljico pri plesu rad pozabi ter pleše, tako da bi mu lahko od cokelj iskre letele. Pili so in nespametne burke uganjali ta dan, da je menda tudi škrtatu že presedalo. Popoldan ob petih so se pa začeli, kakor navadno, pretepati, da je bilo joj. Od ogerskega (židovskega) vina razvneti, od plesa omamljeni so, kakor je govorjenje, fantalini zavoljo nesramnih deklin se začeli s koli in s kamenjem

pobijati; da celo z branenimi zobi in z noži so se pehali. Nekega Valentina Čuhnik — zavoljo česa, še ni dognano — so hudo stepli in ga z branenim zobom na glavi smrtno ranili, tako da je umreti moral. Bil je ta nesrečnež še le nekaj čez 17 let star, velike trdne postave in krepkega zdravja. Ali žalibog bil je tudi že precej rasuzdan mladenič, kateri je malokdaj pridige poslušal; pač pa je že s 14. leti začel grešno znanje imeti ter je druge z nožem napadal. Obžaljevanja vreden je še pri tem posebno njegov oče, zdajni občinski predstojnik sobotski, kateri je sè svojim znanim sovraštvom in ščuvanjem zoper domačega gosp. župnika v mnogoterem oziru žalostno smrt svojega sina zakrivil. (Konec prih.)

Iz Slatine. (Križevska nadžupnija.) (Konec.) Najstarejša je križevska cerkva. Tržiška in sv. Trojica ste stari 400, Rodenska 300, kapela na Slatini še ne čisto sto let; 1805. so jo postavili in 1819 predelali. Pri sv. Trojici v zunanji kapeli je spominek, kako globoko je ljubila Evfrozina Valentin iz Budapešte svojega rajnega moža, obersta. Umril je l. 1856. na Slatini, od tiste dobe je hodila do l. 1885 vsako leto septembra na Slatino ter do majnika njegov grob, tudi v naj gršem vremenu, obiskovala in molila; po smrti se je pa dala sem prenesti. Lepa, globoka ljubezen. Oskrbela je, da se vsako leto na vernih duš den kapela razvéljuje. — Na Tržišči so pridne flašarice od krvavo zasluženih krajecarjev Mariji na čast kupile kelih za 140 gld. Se tudi čuti, da jih Marija varuje. V sredi med porednim svetom na Slatini so še večji del vse prav pobožne. Kakor sploh v Marijne cerkve radi zahajamo, na Tržišče še posebej, odkar je 1867. leta veliki oltar privilegiran. Na Rodnah so mislili l. 1784. faro narediti. Križevsko faro so zadevale velike nesreče. 1476 so pridrli Turki o Jakobovem od Podsrede čez Planino in Šmarje, l. 1532 pa od Maribora in Celja. Kolera je razsajala najbolj l. 1646. v Nezbišah in v Gornjem Sečovem v 182 hišah. Takrat so na njej umrli župnik g. Jernej Kunstl. L. 1782 so priletele kobilice, toliko, da je solnce zatemnelo, požrle so strnino, še drevje obrale, da je bilo vse suho. Kdor je streljal, jih je odgnal. — L. 1887 je zgorela cela ves Rodné. Veliko let sem pobija toča faro. — Še drugo nesrečo imamo; vse preveč je zaspanih, pijanosti vdanih in vbogih ljudi, in ti se dajajo tujcem loviti za nespametno nemškutarjenje. Velikim se je že v glavi rasvetilo, da raste iz tega samo sovraštvo, in da če bi res toliko le nemščina in nemščina pomagala, zakaj pa ti kričači eden za drugim pridejo na boben! Nekaj več moliti, več delati, menj zapravljati, premišljeno voliti in se svoje slovenske narodnosti držati, to poskušajmo in ne bo nas vsaka uima skoro na kant spravila. To ni v Orožnovi knjigi, toda resnica

je britka. Naš kraj so že obiskovali visoka gopôda. L. 1810. in 1845 nadvojvoda Janez, L. 1845. Saksonski kralj Friderik Avgust, dve leti pozneje cesar Ferdinand in cesarica Marija Ana; srbski kralj, tukajšnji rojak večkrat; 1867. Kara Gjorgjevič in pred 7 leti cesar Franc Jožef.

Iz Št. Janža na Dravskem polji. (Omika ali ka-li.) Kako nesramno nekateri nemški veletrebušniki na nas Slovence hrujejo, o tem že vé marsikdo povedati, kateri zahaja v Maribor, n. pr. v gostilno „Zur Stadt Triest“ v Magdalenskem predmestju. Dne 18. julija nas ide nekaj veleposestnikov s č. g. župnikom k milostljivemu knezoškofu prosit za kaplana, ker smo jih potrebni, kakor slepec pogleda. Ko dovršimo prošnjó, podamo se v predmestje, meneč, da vsaj ondi svoj pičli obed v miru med prijaznimi slovenskimi pogovori zavijemo. Ali kaj se nam tukaj prigodi? — Takoj nas napade med našim pogovorom, kó strela iz jasnega neba, neki tamošnji medičar in tuli na nas, kot požrešni volk. Še huje zarjuje in pravi, da je nova kaznilnica le za Slovence. Potem pa si prsa razgali in vpije: Tu so nemška prsa in kdor jih ima, tak je še le pravi človek. Na to se še baha, kako da je izobražen vsaki Nемеc, ali kaj pa je Slovenec? Pametni kmetje se mu na vsako plat dobro odrežemo. Ali vsa njegova prazna hvala se takoj po blatu valja. Saj je ravno poprej očitno pokazal, kako sirovi, neotesani širokoustni nemčurski nesramež je on. Konečno pristavi neki do sedaj tiho sedeči kmet: „Gospod! če so vsi Nemci tako vrlo izobraženi cepini ko Vi, tedaj bi pač gotovo moralo še trikrat toliko ječ tukaj biti, kakor jih je že.“ Tolažili smo se le v tem, ker smo takoj spoznali, da ta nesramnež ni pri pravi pameti, ter si misli, če je sedaj po naključji za nekaj tisoč obogatel, da ga mora vsaki kmet, kateri dojde v ono gostilno, sedaj kot nemškega malika častiti. Ali mi ostanemo pri tistem jeziku in pri tisti veri, katero nas je naša mila mamka prva učila. Toraj ne zahajati v tej enake gostilne; kajti v njih vedno preži gladovni nemčurski volk na došle slovenske ovce. Več veleposestnikov.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V dobi, ko je vsa višja gospôda na odpustu, dela se v političnih rečéh malo, tembolj pa se piše o njih v raznih listih ali kar se piše na Dunaji o tacih rečéh, to je le bolj sad domišljije in je v vsem le malo resnice, vse eno pa je je nekaj. Tako n. pr. se piše sedaj veliko o tem, da jo krene grof Taaffe že brž te jeseni bolj na levo, na stran nemškega liberalizma. Čudno bi pač to ne bilo, saj se ne dela že sedaj veliko drugače pri raznih c. kr. uradih, posebno v deželah, kjer biva več

ali manj na gosto nemško ljudstvo. — V raznih listih se zatrjuje, da se odtegne knez Schwarzenberg pa tudi grof Clam-Martinic političnemu življenju, tedaj moža, čijih veljava je na vse strani velika, posebno pa še v češko-nemških zamotah. Če to storita, izvrši se vsekako o „spravi“ večja prememba. — Lepa sta bila dneva 3. in 4. avgusta za štajarsko deželo, posebej pa še za ljudstvo v Gradci — dneva, v katerih je bival presvitli cesar ondi. Žal, da slov. ljudstva na dež. razstavi ni bilo in se ga v pričo ljubljenege vladarja tam tudi ni nihče spomenil. Za to gre zahvala pač oni nemški gospôdi, ki ima razstavo v rokah ter dela, kakor da na štajarski zemlji ni slov. ljudstva. — Katol. gospodarsko društvo na Koroškem, „Straža“, je izdalo poseben oklic, v katerem odvrta uni uboj v Podkloštru z vso pravico od slov. volilcev, liberalni nemški listi pa lažejo še slej kakor prej ter kričé, da je g. Gregor Einspieler kriv tega, kakor vsega zla, kar ga je kje na koroški zemlji. Upajmo, da najde sodnija pravega zločinca ter jih tako postavi na laž, nekaj, kar že sedaj vsak vidi, kdor si ne zatiskuje oči pred resnico. — Mestna hranilnica v Ljubljani ima že za en milijon hranil v rokah in je to veselo znamenje za njo in v obče za denarno stanje slov. ljudstva. Nismo same „uboge pare“. — V Planini nabira tamošnja čitalnica denarja za spomenik slov. pesnika Mir. Vilharja. — „Courriere“, lahonski listič v Gorici, preliva še zmerom solze za društvom „pro patria“ in nasvetuje, naj se osnuje takoj novo društvo v isti namen t. j. poitalijančevati otroke slov. starišev. — C. kr. vlada je prepovedala javne plese ob cestah po vsem Primorji. Da bi le izdalo kaj! — Ni še znano, če dovoli vlada mestnemu zastopu v Trstu, da sme prevzeti lahonski šolski vrtec v Greti na svojo skrb t. j. da ga plačuje iz davkov. — Po Dalmaciji imajo dobro letino, samo oljke mečejo sad raz sebe, predno dozori. — V Zagrebu je umrl hrv. pesnik Ivan Mažuranić, svoje tudi hrv. ban in iskreni rodoljub; zadnja leta pa je živel na tihem, videč, da ne opravi proti madjarski sili ničesar. — Na Ogerskem misli vlada na to, da prenaredi postavo gledé na mešane zakone v oziru na izrejo njih otrok. Dobro, če bode le tudi preuredba taka, da ne krati pravice katol. cerkve. — Ces. namestnik v Bukovini, baron Pino stöpil je v pokoj in so mu svitli cesar izrekli v tem svoje najvišje priznanje za njegove zasluge.

Vunanje države. Da so se pretrgale pravice ruskega poslanika, Isvolskija in sv. očeta v Rimu, to bojda ni resnica, ampak poslanik gre samo, kakor je to navada, za par mesecev na dopust v domovino svojo. — Resno se trdi, da odloži Crispi, predsednik v italijanskem ministerstvu, ministerstvo zunanjih zadev in

sicer terja to nemški cesar, češ, da mu mož preveč „bismarkuje“. — Iz Spanije še vesti o koleri niso potihnile in še je torej zmerom lahko, da se ta morilka nazadnje vendar-le priklati tudi v sosednje države. — Nekaterim francoskim strankam ni več po volji minister za vojno, Freycinet, zdi se jim, da mož ne gleda toliko na zasluge, kolikor na prijateljske zveze. No, tako se godi pa tudi pri drugih ministrih republike. — Na Angleškem imajo te dni imenitnega gosta, ta pa ni nihče drug, kakor nemški cesar Viljem II. Vidi se torej, da ste si sedaj Nemčija in Anglija že precej prijazni. — V Belgiji kažejo socialisti sopen svoje rogove in tirjajo vse mogoče in nemogoče od vlade. Reve, pač ne znajo, da je to njim samim v največjo škodo! — Knez Bismarek, nekdanji mogočni kancelar Nemčije in njegov sin, grof Herbert sta se podala v kopalšče v Krissingen, najbrž pač za to, da se govori in piše kaj o njih. — Na ruskem dvoru se vršé priprave za vzprejem nemškega cesarja; le-ta pride tje 20. avgusta in ostane ondi več dni. — Bolgarski knez, princ Koburški, vrne se k malu domov, sedaj biva na graščini svojega brata nekje na Ogerskem. Ni pa resnica, da se Bolgarija izkliče za neodvisno. — Sultan vseh Turkov je privolil v to, da dobi Bolgarija dva nova škofa, ne zmenivši se za ugovore od strani patrijarha v Carjem gradu. — V Sansibaru, mohamedanski državi v Afriki, je tamošnji vladar ali sultan odpravil sužništvo, to je pač: prepovedal ga je, ali pa bodo ljudje se kaj izmenili za njegovo prepoved? — Republika v južni Ameriki, Peru je dobila novega predsednika in sicer je zmagal Benudes ne pa Rosas, kakor se je iz prva mislilo. Kateri je izmed nju bolji, nam ni znano. — V Argentinski republiki je vladna stranka pobila ustajnike, toda še le, ko je tem zmanjkalo smodnika. Se ve, da taka zmaga ni težka, pa težko, če bode zato vztrujna.

Za poduk in kratek čas.

Iz Slovenije do Adrije.

(Potopisna črtica.)

(Dalje.)

Popoludne drugega dne sopen je vlak proti sv. Petru, kjer se deli železnica na Trst in Reko. Gospod urednik, da ste videli razne, tu se vršé prizore in dogodke, smijali bi se bili brez dvojbe. Tu je imelo namreč „officio de salute“ mnogo truda polnega in ne posebno hvaležnega posla. V Trstu in Reki bila je leta 1886, kakor je znano, kolera, zato so se morali potniki iz teh mest poprej, ko jim je bilo dovoljeno dalje, hočeš, nočeš, raznim eksperimentom in operacijam podvreči. Tu se je desinficiralo

in podkajalo, da je bilo strah in groza. Marsikateri potnik se je protivil ter se prav robato pridušal ali vsaj tiho klel, ko je moral svoje reči, vse eno, so-li bile lepe, umazane ali raztrgane, kakor na prodajo razkladati in tudi sam sebe „podkaditi“ pustiti. Meni tega se ve, da ni bilo treba, a čakalo me je nekaj enakega ali še hujega v Zadru. — Vlak že hiti proti Reki. Nek sopotnik, ki je bil svojo obitelj v Postojno spremil, pravil mi je, da je iz Reke vse, kar je le moglo, pobegnilo in da je Reka kakor izumrla. Jaz za-se je kolere pač nisem preveč bal, saj vemo, da smo v božjih rokah, toraj je strah odveč in je le previdnost, kakor pri vseh hvaležljivih boleznih, tudi pri tej na svojem mestu, a vendar me je pretreslo gledajočega predmestje, kjer je ta grozna morilka posebno razsajala in svoje žrtve zahtevala, kajti v njem je vladala grobna tišina. Sicer mi je pa pogled na morje pregnal vse te in enake misli ter sem obračal vso pozornost na morje, o kojem sem že v svojih mladih letih sanjaril ter si ga v svoji domišljiji kaj živo predstavljal, se ve vse to samo v minijaturi. Sedaj pa sem gledal široko morskno planjavo pred seboj, na koji plava brezštevilno parobrotov, večjih in manjših ladij na jadra brodov in čolnov na vesla. Tu se mrgoli, en parobrod odhaja, drug prihaja, z enega se izkreuje, v drugega dovažata itd. Priznati moram in kdo bi tajil, da upljava morje nekako tajenstveno na človeka, posebno, ako ga gleda prvokrat v njegovi neizmernosti in mogočnosti. Da, nekaj mogočnega, velečastnega ima morje, izlasti, ako se njega valovi, od viharja razburjeni, visoko vzpenjajo ter velike ladije kakor orehove luščine premetujejo. V Reki bil sem sicer poldrugi dan, a radi kolere nesem mogel nikam. Zato sem nestrpno pričakoval trenutka, da odrinem dalje, izlasti ker sem bil že sit neprestanega ropotanja vozov, ki od- in privražajo noč in dan blago od in do ladij — stanoval sem namreč v hotelu našega rojaka Gorjupa „Evröpa“, ki je tik ob morji in je z vsem „komfortom“ oskrbljeno. Hitel sem toraj radostno parohod, da me ponese v namenjeni kraj. Evo parobrod „Psyche“, ki ima v malih trenutkih odpluti proti Dalmaciji. Nekako plah stopal sem na ladjo, češ: ali jej smem zaupati svoje življenje! Pol ure pozneje korakal sem pa že prav široko po krovu odhajajoče ladije — bojznost me je bila namreč že zapustila, ker ogledavši si ladijo, prepričal sem se, da je še čisto nova, toraj trdna in sposobna tudi za boj z razskačenimi morskimi silami — ter nekako oduševljen poslušal šumenje in bučanje morskih valov, o kojih sem poslušal tako rad prepevati:

„Buči, buči, morje adrijansko,
Nekdaj bilo si slovansko“.

(Dalje prih.)

Smešnica 32. „Oče“, vpraša tujec kmeta, „oče ali je resnica, da postane pri Vas človek še le v 40. letu pameten?“ „Resnica“, odgovori kmet, „resnica je to. V trenutji, ko stopi pri nas človek v svoje 40. leto, zažvižga, pa je: če pa zamudi to trenutje, potlej, gospod, ne zamerite, ostane pa, kakor Vi, vse življenje svoje.“

Razne stvari.

(V meščenje.) Prihodnjo nedeljo se vrši v Solnogradu slovesno vmeščenje novega knezo-nadžkofa in so naš mil. knezoškof, dr. Mihael Napotnik, že včeraj se odpeljali tje, da se vdeležijo te slovesnosti ter se vrnejo, kakor se sliši, še le proti koncu prihodnjega tedna domov.

(Imenovanje.) Naš rojak, g. Jože Šuman, ravnatelj na c. kr. gimnaziji v Ljubljani, je postal c. kr. deželni nadzornik za srednje in ljudske šole na Kranjskem.

(Nameščenje.) Velečastiti gosp. Karol Hribovšek, kn. šk. duh. svetovalec, špirituval in začasni ravnatelj v duhovnišči v Mariboru, dobil je mesto korarja stolne cerkve v Mariboru.

(„Slov. pevsko društvo“.) V nedeljo ima slov. pevsko društvo ob 10. uri dopoldne glavno pevsko vajo v čitalnici v Mariboru; ob 12. uri je istotamkaj veliko zborovanje tega društva, ob 1. uri popoldne je skupni obed na vrtu gostilne „Gambrinushalle“ in svira pri njem godba. Ob 5. uri potem pa je velik koncert na istem vrtu. H koncertu more priti le ud društva ali če koga ud društva vvede. Po koncertu je prosta zabava, petje in godba.

(Ok. zastop.) V Središči so izvoljeni v okr. zastop Ormoški ti-le gg.: J. Sanjkovič, J. Kolarič, J. Kočevar, M. Robič, dr. Spešič in J. Sinko.

(Odlikovanje.) Veleč. gosp. dr. Jos. Muršec, kn. šk. lav. konsistorijalni svetovalec in profesor višje realke v pokoji, je obhajal dne 1. avgusta svojo biserno sv. mašo na tihem v cerkvi čč. oo minoritov v Gradci. Mil. knezoškof sekovski so ga imenovali v tej priliki kn. šk. konsist. svetovalcem, slov. ljudstvo pa želi čestitljivemu rodoljubu: mnogaja leta!

(Posojilnica) v Šoštanji ima izvanredni občni zbor v sredo, dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne. Dnevni red: Nakup posestva v smislu § 41 druš. pravil. Ko bi pa k temu občnemu zboru ne prišlo dovoljno število udov, bode drugi občni zbor ravnostaisti dan ob 5. uri, pri katerem se bode sklepalo brez ozira na število navzočih udov. Načelništvo.

(Okolica celjska.) Po skoraj triletnji borbi, ko so narodni naši voditelji prevrgli volitev v II. razredu, in pripomogli nam do zmage, izvršila se je včeraj v sredo, dne 6. avg. volitev župana in občinskih svetovalcev. Nemškutariji so skušali še vsaj na nekoliko časa

se obdržati na krmilu s tem, da se je prejšnji župan Anton Mravljak držal krčevito svojega županovega stola, kakor bi bil zanj tako, da ni hotel odstopiti. Ko to ni nič več pomagalo, izstopili so kolovodje nemškutarske stranke iz odbora. To je bilo najpametneje, kar so še kedaj storili. Za župana je izvoljen v obče priljubljen, posestnik iz zgornje Hudinje, Matevž Glinšek, za svetovalce pa g. Janez Zupanc iz Gaberja, Franc Lipovšek iz Medloga, Jože Jezernik, po domače Grenadir, iz Polul in Matevž Cocelj iz Dobrove. Tako ima naša občina sedaj prvokrat vrlega narodnega župana in same slovenske korenjake za svetovalce. Hvala in slava vsem, ki so k temu pripomogli!

(Dar.) Pri rešitvi č. g. župnika Jakoba Krušiča v Št. Andražu pri Velenji, nabrali so navzoči gg. duhovniki 25 fl. za kat. podp. društvo v Celji, za kar se jim društveni odbor srčno zahvaljuje.

Društveni odbor.

(Izpred sodnije.) Pri c. kr. okrožni sodnji v Celji je bil obdolžen J. Kolar, bivši obč. predstojnik v Stopercah, da je več denarja iz obč. dohodkov za-se porabil ter jih vse eno še na račun občine postavil. Porotniki so pa sedaj izpoznali, da ni kriv le-te goljufije.

(Sejem.) Na sejmu v Št. Lenartu v slov. goricah dne 2. avgusta je bilo 591 volov, 434 krav in 536 telet. Do dve tretjini se je živine prodalo, toda cena je brž padla živini, to pa najbolj zato, ker je bilo doslej slabo upanje za otavo.

(Domoljubje.) Mestni zastop v Celji ne mara dati kake svote za darilo najboljšemu vinorejcu ali pa konjerejcu pri dež. razstavi v Gradci. Tako dela mestni zastop, ki se mu ne mili denarja, kedar gre za prusački „šulverein“ in „südmark!“

(„Vežbovnik.“) Marljivi pisatelj o vjaških rečeh, g. Andrej Komel pl. Sočebčan, c. in kr. major v pokoju, je poslovenil in založil „vežbovnik“ za ces. in kr. peš-čete. Zvezček stane le 20 kr. in služi lahko mladim vojakom prav dobro.

(Utonil) je dne 29. julija financar J. Učnik v Dravi pri Ormoži. Mož je bil Dravo že enkrat preplaval in je hotel še plavati nazaj na breg, od koder je bil začel. V tem so ga pa moči zapustile in je h hrati izginil v valovih.

(Posojilnica v Mariboru) imela je meseca julija 1890 dohodkov 49.750 gld. 61 kr., stroškov 41.996 gold. 9 kr., toraj prometa: 91.746 gld. 70 kr.

(Zaplenjenje.) Zadnja štv. 63 „Südst. Post“ je bila od c. kr. okr. glavarstva zaplenjena zaradi necega dopisa „Od Drave“.

(V preiskavo) so djali v Lembergu J. Polajšerja, po domače Cesarja, ker je na sumu, da je svojo taščo umoril.

(Sadje.) Na Pohorji, v okolici Ribnice, sv. Antona, v Vuhredu itd. je letos sadno drevje izredno polno. Posebno veliko imajo jabelke in slive. Dobro bode torej, če se kupci za sadje obrnejo tudi na to stran Pohorja.

(Duhovniške spremembe.) Vlč. gosp. Lovro Potočnik, kn. šk. duh. svetovalec in dekan v Gornjemgradu, je dobil dekanijsko župnijo v Braslovčah in je župnija v Gornjemgradu razpisana do dne 12. septembra.

Loterijne številke:

Gradec 2. avgusta 1890:	31, 79, 16, 25, 35
Dunaj „ „	44, 84, 90, 53, 14

Sadno drevje

visokodebelnató, z najfinejšimi sortami požlahtnjeno, prav po nizki ceni je na prodaj do oktobra 1890 pri vodstvu sadjereje na Faalskem gradu pri Mariboru (Štajarsko.) 2-3

Veliko, lepo posestvo.

Podpisana naznanjava, da prodava za voljo naji visocih let svoje lepo in rodno posestvo v občini Morje pri Framu, ob veliki cesti, obsega okoli 30 oralov, 6 oralov vinograda, 8 oralov travnika, lesa, sadunosnik in troje poslopij, vsa v dobrem stanu. Pogoji plačila so lehki.

Morje, dne 27. jul. 1890.

1-4

Janez in Marija Frangež.

Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico. 9

Znamenit zaslužek,

ki vedno narašča in dolga leta traja, dobodo izurjene in zanesljive osebe (dosluženi žandarji imajo prednost), katere pridejo z ljudmi pogostoma v dotiko. Pisma pod naslovom: G. S. 1890 Graz poste restante. 15-25

Vsake vrste staronemške

lončene peči

belo, zeleno in rjavo steklene se dobijo po nizki ceni pri

Alojz Černe,

v Mozirji, Štajarsko.

4-10

V najem vzeti ali kupiti želi nekdo malo posestvo blizo cerkve ali mesta; če je mogoče pri Celji. Dopisi naj se pošiljajo Ceciliji Weixler, Kinggasse št. 7 Graz.

Razglas.

Na prošnjo oskrbnika Jožef Tischlerjevega konkurza se od te sodnije dovoli zvršilna prodaja v to konkurzno maso spadajočega, na 3369 gld. 20 kr. cenjenega premakljivega blaga in štacunske oprave.

V to svrhu se določite dve prodajalni razpravi, prva na

3. septembra 1890

in če potreba, za njim sledeče dneve in druga pa na

16. septembra 1890

in če potreba, sledeče dneve in vsakokrat od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne v Tischlerjevi prodajalnici v Rečici s tem pristavkom, da se bodejo gibljivosti pri prvi razpravi prodale le za ali nad cenilno ceno, pri drugi pa tudi pod to ceno največ ponujajočemu.

C. kr. okrajna sodnija v Gornjemgradu, dne 16. julija 1890.

C. kr. okrajni sodnik:
Rotschedl.

2-3

Lepo posestvo

z gorico, s sadnikom, njivami, travnikom in lepim lesom, pri lepi cesti se odda prostovoljno po nizki ceni, vse, kakor leži in stoji na Gruškoveci pri Novi cerkvi v Halozah.

Posestvo meri okoli 9 oralov. Vse k vino-gradu potrebno je doma. Več pové gospod

Ant. Rodošek,

2-3

krčmar pri Novi cerkvi.

Specerijsko blago

najboljše kakovosti

prodaja po najnižjih cenah

Milan Hočevar

v Celji

Graške ulice št. 3.

4-12

Zaloga mizarskega in opvarskega pohištva Konrada Wölflinga

Gosposke ulice št. 28 **Maribor** Gosposke ulice št. 28

priporoča bogato asortirano zalogo

žleбенega in narezanega pohištva za spalnice, postrežnih miz, miz za salone, pisarnih in n-pravnih miz,

kakor tudi raznih

tapetovanih garnitur za salone, divanov, balzakov, otoman, sof, kanapejev, naslanjačev, posteljnih vložkov in žimnic.

Tudi vsakovrstnih ptujedeželskih in domačih

zrcal in podob

vsake sorte s čednim okvirjem, pozlačenim in črnim, kurnis in roset

 po najnižji ceni.

Na zahtevanje razpošiljajo se ilustrovani ceniki brezplačno in franko. 2-12

Dr. Rosa-jev zdravilni balzam

je več, kakor 30 let znano, prebavljanje, tek in odhod vetrov pospešujoče brez bolečin delujoče

domače zdravilo

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo natisnjeno zakonito zavarovano varstveno znamko.

Zaloge blizo v vseh lekarnah Avstrijsko-Ogerskega.

Tukaj se tudi dobi

Praško domače mazilo

pospešuje očiščenje in zacelenje ran na izvrsten način ter potolaži bolečine.

V škatljah à 35 kr. in 25 kr. po pošti 6 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo pritisnjeno zakonito zavarovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner v Pragi

št. 203-204, Kleinseite, lekarna pri „črnemu orlu“.

 Zdravila razpošiljajo se vsaki dan.

9-26